

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar.) — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopis se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Važni trije govori iz državnega zbora.

II. Naš poslanec g. baron Goedel je v svojem obširnem govoru v prid kmetickemu prebivalstvu zahteval oderuško postavu, olajšanje posilnega legaliziranja, zmanjšanje stroškov pri raznih pravadah. Veliko denarjev gre v zgubo, kedar posestnik umerje pa hodijo komisijoni dragih inventarjev in zapisnikov delat, gruntov cenit itd. Tudi stroški pri davkarjih so preveliki. Treba nam je postave za varstvo rib. Cena soli bi se naj zmanjšala; za napajanje Ptujkega polja bi se naj kaj storilo. Naposled je še govoril o željah kmetiskega prebivalstva gledé na milo mu slovenščino. Rekel je:

„Naš kmet na južnem Štajerskem je jako skromen v jezikovnem in narodnostnem vprašanji; kar on zahteva záse, to privošči on vsem, samo vsejedno mu ne more biti, ako se jezik, katerega on govori, zasramuje, kar smo uže doživeli in se še dandenes dogaja često po časopisih. Jezikovno vprašanje globoko sega v rodbinsko življenje. Zajemčena gojitev in svojstvo vsakega narodnega plemena je tako važno in zahteva tudi pri nas umno in resno ravnanje. Jezik, katerega je vsakdo izmei nas govoril s svojo materjo, v katerem je morebiti na njenej strani molil svojo prvo molitev ali od nje prejel zadnji blagoslov, je tudi kmetovalcu tako svet, kakor vsakemu drugemu in jaz menim, da se na južnem Štajerskem ob tej zadevi ne more preiti nič več na dnevni red. To je nemogoče. Vsaka previdna in pred vsem vsaka odgovorna vlada bode dobro premislila, kako daleč se more in sme pri nas iti v jezikovnem vprašanji, da bi se na jednej strani računalo z obstoječim členom 19. državnih osnovnih postav in da se na drugej strani ne delajo neredi. A zgoditi se mora nekaj v tem oziru in s cenimi šalami, kakor se brijejo vsak dan po lokalnih časopisih štajerskih, ne more se v srci globoko ranjeno prebivalstvo več pomiriti. (Dobro! na desnej.)

Rad priznam, da se je v neposrednej okolici nemških krajev vzredil tak jezik, da si Nemec govoreč ga domislja, da govori slovenski, a slo-

venski kmet rabeč ta jezik, da se pomeni s svojim nemškim sosedom, meni, da govori nemški. Ta sodruga, ki izvira iz obestranskega nepoznanja jezika, mora se iztrebiti, ako se hoče tudi našemu kmetu ustvariti podloga za višje izobraženje. To je uzrok, zakaj da si rodoljubi, ki pošteno mislijo s svojimi rojaki, prizadevajo, da bi se vzgoja vršila slovenski, ko germanizovanje naroda ni več mogoče. Posebno onim je slovenski jezik na veliko korist, ki stanujejo ob Dravi ter svoje pridelke pošiljajo na Srbsko, in onim, ki se selijo v Bosno in tam iščejo zaslužka. (Dobro!). Naš kmet dobro vé, kdo mu dobro hoče, ter jih pozna, kakor pozna tudi one, ki ga hočejo samo pritis-kati ali ošabno gospodovati nad njim. Tega si pa kmet ne dopušča več in od tod prihaja zla volja onih gospodov zoper slovensko prebivalstvo, ker pri nas jim ne gre več politični posel. (Dobro! na desnej) kajti kmet je došel do samospoznanja, da se ne more prištevati menje vrednim ljudem, nego da je ravnopraven državljan, kakor vsakdo drugi. (Dobro! na desnej!)“

Gospodarske stvari.

Dvajsetero pravil sadjerejcem.

Sadjerejsko društvo v Altenburgu na Nemškem razglasilo je dvajsetero pravil, po katerih bi se slobodno tudi naši sadjerejci smeli ravhati:

1. Na visokem kaže zasajati v prvej vrsti črešnje, v nižavah slive (češplje), po severnih in izhodnih rebrih jabolka, po južnih in zapadnih legah grške. Črešnji suša najmenje škoduje, sliva pa največ mokrote prenaša.

2. Sadovnemu ali pitovnemu drevju najbolje ugaja vlažna ilovnata zemlja, ki vodo prepušča, in kder še prej niso rasla sadunosna drevesa. Kder voda zastaja, ondí ni dobro za pitovno drevje. Treba je drenaže.

3. Jeseni se naj izkopljejo velike jame drevsom. Po zimi kaže jame z gnojnico zalivati, drevesa pa se naj v nje posajajo spomladi.

4. Ako sami ne umemo ali ne moremo vzrediti lepih mladih drevesc, ne kupujmo jih kderbodi, ampak jemljimo jih iz dobrih drevesnic. Pri izbiri bodimo sami zraven. Izberimo zdrava drevesca z močnim korenjem, ki v drevesnicah ravna kot sveča stojé in uže 1—2letni les za krone imajo.

5. Zastran sort moramo biti opazni ter ozirjemat, v kakšno zemljo hočemo drevesce vsaditi, ali je lega topla, ali hladna, zemlja mokrotna ali sušna.

6. Jabolka in grške se zasajajo po 10 metrov narazen. Za prvi čas, ko še jabolčno ali grškovo drevo ni dovolj vzraščeno, posadi se na gole prostore nekaj sliv, da imamo prej od zemlje kaj haska. Poznej zamoremo slive zopet odpraviti. Na planjavah naj stojijo vrste jabolčnih dreves po 400—500 korakov narazen.

7. Preden drevo vsadimo, prirežemo najmočnejše korenine, mogoče gladko ter pomočimo v ilovnato vodo. Če se prikaže na prerezkah korenin rujav rob pri skorji, kaže to, da je drevesce po zimskem mrazu oškodovano. Tenkih koreninic ali mustačev pa ne smemo porezati.

8. Količ se mora v jamo poprej zasaditi, kakor pa drevesce. Količ je treba ošpičiti in ožgati in ravno postaviti. Potem zasujemo jamo do $\frac{3}{4}$ z dobro prstjo. Na to se razgrnejo korenine drevesca in pokrijejo z izkopano zemljo. Vse se tako osiplje, da nastane okrogla jamica okolo debla. Frišnega gnoja ne smemo tukaj nikoli rabiti.

9. V mokrotni ali preplitvi zemlji se drevesom napravijo prsteni kupi, v katere se potem drevesca posadijo. Posajeno drevo mora vselej v jami nekoliko više iz zemlje stati, kakor je prej stalo v drevesnici. Tudi se ne sme količu privezati, dokler se ni zemlja vsedla. Pregloboko saditi drevesa je velik pogrešek.

10. Količ se ne sme dotikati krone ter ima na južno-zapadni strani od drevesa stati. Kdor zamore, naj pritrdi drevesce za dva količa tako, da se zabrani vsako ribanje. (Konec prih).

Sejmi na Štajerskem 19. maja Gradec, 23. maja Arvež, Loka, Cmurek, Rogatec, 24. maja sv. Jurij v Slov. goricah, 25. maja Dobje, Ivnik, Brašlovce, Ormož, Konjice, sv. Jakob, Jarenina, sv. Lovrenc na Dravskem polju, Rogatec, Slivnica, sv. Urban, Vitanje.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Poroko cesarjevičev) smo tukaj obhajali veselo in mogoče slovesno. Na predvečer je bila bakljada, godba je svirala po trgu, množica jo je sprevala. Na den poroke ob 4. uri zjutraj zasnira zopet godba. Svetečno oblečeno ljudstvo začne vreti proti cerkvi. Šolarji in šolarce so se zbrali v svojih učilnicah in v lepem redu peljani od g. učiteljev in učiteljic so se postavili v hiši božji. Gospodje uradniki, žandarje in financarji so bili navzoči, tudi gasilno društvo je prišlo. Ob

pol 9. uri se je služila slovesna sv. meša. Možnarji so po širokem polju prek meje na Prekmursko naznanjali naše veselje. Na večer je bila osnovana tombola na korist družbi rudečega križa, čije podružnica se je letos tukaj osnovala. Vsi prostori gostilnice g. Vaupotiča so bili natlačeni. Tudi naši č. g. duhovniki so s svojo nazočnostjo našo družbo počastili. Čisti dohodek je znašal 60 fl. Pozno v noč se je radovalo; z Živijo-klicem na ljubeznjivo cesarsko hišo se je družba začela vzdigavati in mladini prepustila prostor za ples. — Polje nam obeta dobro letino; gorice lepo ženejo, kar ni pomrznjenega. Po mojih mislih letošnji mraz trtam ni škodoval, letos je prišel kvar lanskega mraza na svetlo, ki se pri rezatvi pretečenega leta ni poznal.

Od sv. Ilja v Slov. gor. (Svečanost) v čast poroke cesarjevičeve se je tudi tukaj lepo obhajala. Vkljub slabemu vremenu je bila na predvečer ob 8. uri velika bakljada, godeci so svirali cesarsko himno in možnarji so gromeli, da je bilo veselje. Pred poslopjem našega župana g. A. S. se je bakljada vstavila. Tukaj nagovori g. župan zbrano množino in njo opomni na slovesnost, katero je čakala zvišena hiša habsburška in z dvakratnimi „živijo“-klici na srečna zaročena se je govor končal. Po tem so se podali v gostilnico gosp. Fluherja, kder je bila potem vsa množica oskrbljena s pivom na stroške dveh gospodov. V torek 10. maja ob 9. uri je bila muzikalična sv. meša in „Te deum“, pri kateri so bili šolarji z učitelji, vpokojeni stotnik g. Tarnawicki v vojaški uniformi in druga gospoda navzoči. Po sv. meši so zapeli pevci pesen „K poroki“ in „cesarsko“. Šolarji so prejeli v spomin knjižico „Cesarjevič Rudolf“. Bog živi zaročena!

Od Velike nedelje. Ako se je kje ljudstvo radovalo in se z veseljem spominjalo poroke našega blagega cesarjeviča Rudolfa in mile princesije Štefanije — tako se gotovo to mora reči o Veliki Nedelji, ker se je obče na to mislilo in delalo, ta čas slavno in dostojno obhajati. Razobesilo se je nad 30 zastav, na predvečer so se večinoma vse hiše razsvetile, posebno grad in tako zvani „Kogel“ sta bila v čarobni razsvetljavi. Med pokanjem možnarjev je zbrano ljudstvo pri kresih, katerih je bilo tukaj kakih 10—12, navdušeno večkrat zavpilo: Živijo! Rudolf in Štefanija! Živila!!!

Od sv. Marjete pod Ptujem. (Poroko) cesarjevičev smo tudi tukaj prav veličastno obhajali. Že na predvečer se je razlegal daleč po vsej okolici k zvonjenju glasen pok in strel možnarjev ter je naznanil začetek te slovesnosti. Kmalu na to znamenje se zbere lepo število odličnih patriotov v gostilnici g. Mikla. Ondi se je v lepih napitnicah razodevala živabna ljubezen do cesarja in njegove hiše, posebno do cesarjeviča Rudolfa. V torek so učitelji peljali šolsko mladino skoz obilno z banderami okinčan slavalok v cerkvo k slovesni sveti meši, po kateri se je pel „Te deum“ in cesarska